

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

DECIZIE

20 martie 2019

mun. Chișinău

Colegiul penal în următoarea componență:
președinte: Timofti Vladimir,
judecători: Toma Nadejda și Boico Victor,

examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar, declarat de avocatul Crasnostan Andrei în numele inculpatului Titica Mihai, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 02 octombrie 2018, în cauza penală privindu-l pe

Titica Mihai XXXXX, născut la XXXXX,
originar și domiciliat XXXXX.

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 25.05.2015 - 12.06.2018;

Instanța de apel: 17.07.2018 - 02.10.2018;

Instanța de recurs: 14.12.2018 - 20.03.2019;

A C O N S T A T A T :

1. Prin sentința Judecătorei Hîncești, sediul Ialoveni din 12 iunie 2018, Titica Mihai, a fost recunoscut vinovat în comiterea infracțiunilor prevăzute de art. 186 alin. (2) lit. b), c), d) Cod penal și art.208 alin.(1) Codul penal și în baza acestor legi i-a fost stabilită pedeapsa după cum urmează:

- pe art.186 alin.(2) lit. b), c), d) Codul penal - la 2 (doi) ani închisoare;
- pe art.208 alin.(1) Codul penal - la 1 (unu) an închisoare.

Conform alin. (1) art.84 Codul penal, pentru concurs de infracțiuni, lui Titica Mihai i-a fost stabilită, prin cumul parțial al pedepselor aplicate, pedeapsa definitivă de 2 (doi) ani și 6 (șase) luni închisoare în penitenciar de tip semiînchis.

Din contul lui Titica Mihai a fost încasat în folosul părții vătămate Oleinic Adrian, paguba materială în sumă totală de 8000 (opt mii) lei.

2. Pentru a pronunța sentința, prima instanță a reținut, că în noaptea de 02 spre 03 ianuarie 2015, inculpatul Titica Mihai împreună și prin înțelegere cu minorul XXXXX, a.n.XXXXX, având intenția sustragerii pe ascuns a bunurilor altei persoane, a pătruns în ograda vilei cet. Oleinic Adrian amplasată în S.

Răzeni, r-nul Ialoveni, unde, prin deteriorarea geamului casei cu o rangă de metal de către minorul XXXXX, ultimul împreună cu Titica Mihai au intrat în interior, de unde au sustras pe ascuns un set cinema "Palladium 5+1", compus din DVD CD, o telecomandă, 5 boxe mici și una mare de culoare sură la prețul total de 3600 lei MD, un procesor de model LG" - 600 lei MD, un aspirator „Samsung”- de culoare albastră cu seria 81DW9010SK cu accesoriu la prețul de 1000 lei MD, un sac de dormit de model "Mumia", cu husă-500 lei MD; 2 boxe de la computer de model "Labtec Spin-45" -180 lei MD; un costum schi "Crivit"-1000 lei MD; o trusă cosmetică bărbătească "Bally"-1800 lei MD; o plapumă electrică "Beurer" de culoare cafenie deschis - 250 lei MD; 2 burghete de metal la preț a unuia de 40 lei MD; o scurtă de model "adidas"-100 lei MD; o plapumă veche de culcare roșie - 50 lei MD; un încălzitor aer „First"-180 lei MD; un telefon de model "Loevve Alpha tel E confort" - 50 lei MD; o geantă din materie - 50 lei MD cu care s-a ascuns, căuzându-i proprietarului o pagubă materială considerabilă în sumă totală de 7820 lei MD.

Tot el, Titica Mihai cunoscând despre faptul că, XXXXX este minor, având scopul instigării ultimului la comiterea acestei infracțiuni l-a instigat pe acesta să sustragă bunuri. Astfel ca urmare a acțiunilor lui Titica Mihai și minorul XXXXX în noaptea de 02 spre 03 ianuarie 2015 au pătruns în ograda vilei situată în s. Rezeni r. Ialoveni ce-i aparține lui Oleinic Adrian, au sustras pe ascuns bunurile ultimului, cu care s-au ascuns și au pricinuit un prejudiciu material considerabil în sumă totală de 7820 lei MD.

3. Sentința a fost atacată cu apel de către procuror și de către avocatul Tăut Ion în numele inculpatului Titica Mihai.

3.1. Procurorul Tumuruc Marcel, declarând apel a solicitat casarea parțială a sentinței, rejudecarea cauzei și adoptarea unei noi hotărâri, prin care Titica Mihai să fie recunoscut vinovat în comiterea infracțiunilor prevăzute de art. 186 alin.(2) lit. b), c), d) Cod penal și art.208 alin.(1) Codul penal și în baza acestor legi a-i stabili pedeapsa după cum urmează: pe art. 186 alin.(2) lit. b, c, d) Cod penal - șase luni închisoare; pe art.208 alin.(1) Codul penal - șase luni închisoare, iar potrivit prevederilor art.84 Codul penal, pentru concurs de infracțiuni, lui Titica Mihai a-i stabili, prin cumul total al pedepselor aplicate, pedeapsa definitivă de un an închisoare cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis. Conform prevederile art. 85 Cod penal, la pedeapsa stabilită de un an închisoare stabilită prin sentința din 12 iunie 2018, de cumul total pedeapsa de 2 ani închisoare stabilită prin sentința din 14 decembrie 2013, pe motiv că Titica Mihai a comis o nouă infracțiune în termenul de probă, invocând următoarele argumente:

- la stabilirea pedepsei definitive instanța de fond nu a ținut cont de faptul că Titica Mihai a fost anterior condamnat prin sentința Judecătoriei Ialoveni din 14 decembrie 2013 la 2 ani închisoare cu aplicarea prevederilor art.90 Cod penal cu suspendarea executării sentinței pe un termen de 2 ani;

- instanța de judecată după aplicarea prevederilor art.84 Cod penal, urma să se expună și asupra aplicării prevederile art.85 Cod penal, fapt care a fost omis de către instanța de fond la pronunțarea sentinței.

3.2. Avocatul Tăut Ion în numele inculpatului Titica Mihai, declarând apel a solicitat casarea sentinței, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri, potrivit modului stabilit pentru prima instanță de achitare a lui Titica Mihai condamnat în baza art. 186 alin.(2) lit. b), c) și d) Cod penal din motiv că fapta n-a fost săvârșită de inculpat, invocând următoarele argumente:

- instanța contrar cerințelor legale, s-a bazat la adoptarea sentinței doar pe declarațiile date în faza urmăririi penale, neexaminând nici o probă în ședința de judecată;

- Titica Mihai de la bun început a declarat că el nu a participat la sustragerea bunurilor și nu l-a atras pe minorul XXXXX la comiterea infracțiunii. Cu atât mai mult el nici nu cunoștea unde se afla domiciliu lui Oleinic Adrian, din care au fost sustrate bunurile, or, bunurile depistate la Titica Mihai le-a dat minorul, necunoscând proveniența lor.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 02 octombrie 2018, a fost respins ca nefondat apelul avocatului Tăut Ion, admis apelul procurorului, casată sentința în partea stabilirii pedepsei definitive, conform art. 85 Cod penal și pronunțată în această parte o nouă hotărâre, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, după cum urmează:

A fost stabilită pedeapsa definitivă lui Titica Mihai, conform prevederilor art. 85 Cod penal, pentru cumul de sentințe, prin adăugirea parțială la pedeapsa numită a părții neexecutate a pedepsei numite lui prin sentința Judecătorei Ialoveni din 14 decembrie 2013, sub formă de închisoare pe un termen de 3 ani și 6 luni, cu executarea pedepsei închisorii în penitenciar de tip semiînchis.

În rest, sentința a fost menținută.

5. În motivarea deciziei adoptate instanța de apel a menționat, că la pronunțarea sentinței instanța de judecată corect a stabilit circumstanțele de fapt și de drept și just a ajuns la concluzia că inculpatul Titica Mihai a săvârșit infracțiunea imputată.

Aceste împrejurări au fost constatate din totalitatea de probe acumulate la cauza penală sus-indicată și care au fost corect apreciate, respectându-se prevederile art. 101 Cod de procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității ei, iar toate probele în ansamblu – din punct de vedere al coroborării lor.

Astfel, cu toate că inculpatul Titica Mihai vina în comiterea furtului încriminat nu a recunoscut-o, instanța de apel a conchis că vina lui se dovedește integral de următoarea sistemă de probe, care sunt pertinente, concludente, utile și veridice și coroborează între ele, cum ar fi:

- Declarațiile părții vătămate Oleinic Adrian;
- Declarațiile bănuitului XXXXX;

- procesul-verbal de sesizare despre săvârșirea infracțiunii din 03.01.2015 înregistrat în Registrul de evidență a sesizărilor cu privire la infracțiuni sub nr.3 (f. d. 18);

- procesul-verbal de cercetare la fața locului (f. d. 19);

- procesul-verbal de examinare a obiectului cu anexa foto tabel (f. d. 20).

Astfel, instanța de apel a conchis că întreaga sistemă de probe analizată mai sus, demonstrează, cu certitudine, vinovăția inculpatului Titica Mihai în comiterea infracțiunilor imputate lui și combat argumentele apelantului a apărătorului Tăut Ion în interesele inculpatului Titica Mihai precum că învinuirea înaintată inculpatului Titica Mihai și starea de fapt constatată de instanța de fond nu și-a găsit confirmarea în cadrul cercetării judecătorești, iar probele administrate de către instanța de judecată au fost apreciate în mod greșit, inclusiv și argumentul apelantului precum că Titica Mihail nu a participat la sustragerea bunurilor de la Oleinic Adrian și nu l-a atras pe minorul Titica Emanoil la comiterea infracțiunii.

A mai menționat instanța de apel că, nerecunoașterea vinovăției de către Titica Mihai de comiterea infracțiunilor imputate nu echivalează cu achitarea lui, deoarece circumstanțele stabilite și probele analizate și enumerate, dovedesc cu certitudine comiterea de către dânsul a faptelor încriminate și o califică ca o metodă de apărare, or persoana care pe parcursul procesului penal are calitatea procesuală de bănuț, învinuit sau inculpat nu poate fi urmărită penal pentru depunerea declarațiilor intenționat false, decât în cazurile expres prevăzută de legea procesual penală, nerecunoașterea vinovăției de către Titica Mihai se apreciază ca un drept al acestuia și ca o metodă de apărare.

Prin urmare, argumentul apelantului precum că Titica Mihai nu a participat la sustragerea bunurilor de la Oleinic Adrian și nu l-a atras pe minorul Titica Emanoil la comiterea infracțiunii este nefondat, or, argumentul dat vine în contradicție cu declarațiile bănuțului Titica Emanoil, date în cadrul urmăririi penale în calitate de bănuț, precum și cu întreaga sistemă de probe analizată mai sus, demonstrează, cu certitudine, vinovăția inculpatului Titica Mihai în comiterea infracțiunilor imputate lui.

Instanța de apel a conchis că, întreaga sistemă de probe enumerate mai sus și apreciată de către instanța de apel prin prisma prevederilor art. 101 Cod de procedură penală, coroborează între ele și demonstrează, incontestabil, faptul că inculpatul Titica Mihai, a comis infracțiunile imputate lui, prevăzute la art. 208 alin. (1) Cod penal, adică, instigarea minorului la comiterea infracțiunii și art. 186 alin.(2) lit. b), c), d) Codul penal, furtul, adică sustragerea pe ascuns a bunurilor altei persoane, comisă de două sau mai multe persoane, cu pătrunderea în locuință, cu cauzarea de daune în proporții considerabile.

Tot aici, instanța de apel a relevat, că instanța de fond corect a constatat că în acțiunile inculpatului Titica Mihai sunt prezente toate elementele constitutive ale infracțiunilor prevăzute de art.208 alin.(1) și art.186 alin.(2) lit. b), c), d) Cod penal, inclusiv și latura obiectivă, argumente pe care instanța de apel le-a

acceptat și pentru a evita repetări inutile le însușește, fapt ce vine în corespundere cu jurisprudența și practica CEDO.

Totodată, instanța de apel a considerat că instanța de fond, la numirea felului și măsurii de pedeapsă inculpatului Titica Mihai, în conformitate cu art. 75 Cod penal, a ținut cont de gravitatea infracțiunilor săvârșite, că fac parte din categoria celor mai puțin grave, de persoana inculpatului Titica Mihai, însă prima instanță nu a ținut cont de faptul că Titica Mihai a fost anterior condamnat prin sentința Judecătorei Ialoveni din 14 decembrie 2013 la 2 ani închisoare, cu muncă neremunerată în folosul comunității pe un termen de 180 ore, cu aplicarea prevederilor art.90 Cod penal cu suspendarea executării sentinței pe un termen de 2 ani (f. d. 67-69).

Astfel, instanța de fond aplicând prevederilor art.84 Cod penal, pentru concurs de infracțiuni, prin cumul parțial al pedepselor aplicate, necătând la faptul că acuzarea, în cadrul dezbaterilor judiciare a orientat instanța privitor la aplicarea prevederilor art.85 Cod penal în privința inculpatului (f. d. 219), aceasta nu s-a expus și asupra aplicării prevederilor art.85 Cod penal, aplicarea pedepselor în cazul cumulului de sentințe și anume, instanța de fond, urma să-i cumuleze la pedeapsa stabilită prin sentința din 14 decembrie 2013, pedeapsa stabilită prin sentința din 12 iunie 2018, deoarece infracțiunile pentru care Titica Mihai a fost recunoscut culpabil prin sentința din 12 iunie 2018, au fost comise în luna ianuarie 2015, adică în termenul de probă stabilit prin sentința din 14 decembrie 2013, fapt care a fost omis de către instanța de fond la pronunțarea sentinței.

6. Împotriva deciziei instanței de apel a declarat recurs ordinar la 30 noiembrie 2018, în termen, avocatul Crasnostan Andrei în numele inculpatului Titica Mihai, prin care solicită admiterea acestuia, casarea deciziei instanței de apel în partea admiterii apelului declarat de procuror și casarea sentinței, cu remiterea cauzei la rejudecare.

În motivarea recursului, invocând temei de drept prevăzut de pct. 6) alin. (1) art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, a indicat următoarele argumente:

- Instanța de apel a adoptat contrar prevederilor legale decizia în partea stabilirii pedepsei definitive lui Titica Mihai, prin aplicarea prevederilor art. 85 Cod penal.

7. Procurorul prin referința depusă a solicitat declararea inadmisibilității recursului pe motiv, că pedeapsa stabilită de instanța de apel este în dependență de circumstanțele atenuante și agravante prevăzute de art. 76 - 77 Cod penal, precum și efectele acestora prevăzute în art. 78, 85 Cod penal.

8. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat, în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal îl consideră inadmisibil din următoarele considerente.

Potrivit art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel doar în cazurile stipulate în acest articol.

Potrivit art. 432 alin. (2) pct. 1) Cod de procedură penală, instanța de recurs, examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat împotriva hotărârii instanței de apel, fără citarea părților, dispune inadmisibilitatea lui în cazul în care recursul nu îndeplinește cerințele de conținut, prevăzute în art. 430 Cod de procedură penală.

Potrivit art. 351 alin. (2) pct. 3) Cod de procedură penală, la numirea cauzei deferite judecării, instanța decide admiterea apărătorului ales de inculpat sau, dacă acesta nu are apărător ales, solicitarea desemnării acestuia de către coordonatorul oficiului teritorial al Consiliului Național pentru Asistență Juridică Garantată de Stat.

Totodată, potrivit art. 361 alin. (1) Cod de procedură penală, președintele ședinței de judecată anunță numele și prenumele apărătorului și constată dacă inculpatul acceptă asistența juridică a acestui apărător, renunță la el cu schimbarea lui sau singur își va exercita apărarea. Instanțele de fond, judecând cauza cu participarea părților, înainte de a purcede la cercetarea judecătorească, în partea pregătitoare a ședinței de judecată, verifică în temeiul prevederilor menționate dacă inculpatul este de acord ca un avocat concret să-i reprezinte interesele în instanță.

Prin alte cuvinte, instanța de judecată trebuie în mod obligatoriu să concretizeze dacă inculpatul este de acord ca interesele sale să fie reprezentate de un apărător concret prin consemnarea acestui fapt în procesul-verbal al ședinței de judecată și să decidă admiterea acestui apărător printr-o încheiere protocolară.

Concomitent cu acordul manifestat de către inculpat în ședința de judecată privind reprezentarea intereselor sale de către un apărător concret și admiterea acestuia de către instanța de judecată, devin aplicabile prevederile art. 68 alin. (1) pct. 14) Cod de procedură penală, potrivit cărora apărătorul care a participat la examinarea cauzei este în drept să atace sentința sau orice altă hotărâre judecătorească în cauza respectivă.

Pe cale de consecință, reieșind din conținutul normei nominalizate supra, se conchide că apărătorul admis să reprezinte interesele inculpatului în prima instanță va fi în drept să conteste cu apel sentința, iar apărătorul ales și admis în instanța de apel va fi în drept să conteste cu recurs ordinar decizia instanței de apel.

Pe de altă parte, în ipoteza în care inculpatul își alege un alt apărător, decât cel care a participat în apel, pentru a-i reprezenta interesele în instanța de recurs, *este necesar consimțământul lui expres*, adică este aplicabilă aceeași regulă prescrisă pentru prima instanță și instanța de apel în dispoziția art. 361 alin. (1) Cod de procedură penală, în ceea ce privește consimțământul inculpatului la reprezentarea în judecată de către un avocat concret. Prin alte cuvinte, această reglementare legală rămâne valabilă și pentru instanța de recurs.

În același context, este necesar de menționat că în corespundere cu prevederile art. 432 alin. (1), în coroborare cu art. 433 alin. (1) Cod de

procedură penală, instanța de recurs examinează admisibilitatea în principiu și judecă recursul declarat în procedura scrisă, adică fără citarea părților. Prin urmare, instanța de recurs este în imposibilitate de a constata prin audierea inculpatului dacă ultimul acceptă să fie reprezentat de către apărătorul care a declarat recurs ordinar în numele său.

Modalitatea de confirmare a împuternicirilor oferite de către inculpat apărătorului său, este reglementată de către legiuitor în dispoziția art. 70 alin. (1) pct. 1) Cod de procedură penală, unde este stipulat că avocatul ales poate fi admis în procesul penal în calitate de apărător la **invitația** bănuیتului, învinuitului, inculpatului, reprezentantului legal al acestuia, precum și la solicitarea altor persoane cu consimțământul persoanelor interesele cărora urmează să le apere.

Din conținutul normei precitate, prin „invitația inculpatului” trebuie de înțeles inițiativa acestuia de a-i fi reprezentate interesele în recurs de către un avocat concret, altul decât cel care a participat în apel.

Totodată, pe această linie de considerente prin sintagma „la invitația inculpatului” se subînțelege și consimțământul acestuia de a-i fi reprezentate interesele în recurs de către un alt avocat ales, întrucât invitația inculpatului adresată unui avocat concret nu poate fi manifestată fără a fi prezent și consimțământul acestuia.

Prin urmare, avocatul care declară recurs împotriva deciziei instanței de apel anexează mandatul, care urmează a fi completat în corespundere cu cerințele expuse în Hotărârea Guvernului nr. 158 din 28.02.2013 cu privire la aprobarea formularului și modului de utilizare a mandatului avocatului și al avocatului stagiar, cu modificările ulterioare.

Astfel, în mandatul prezentat, în mod obligatoriu, pe recto se va indica că avocatul este împuternicit pe cauza penală concretă să declare în numele inculpatului recurs ordinar la Curtea Supremă de Justiție, iar pe verso se va indica **numele, prenumele și semnătura inculpatului** (pct. 6, subpct. 2) lit. a1), b) din Hotărârea Guvernului nr. 158 din 28.02.2013).

În această ordine de idei, reieșind din materialele dosarului, Colegiul penal constată pe parcursul efectuării urmării penale și a judecării cauzei în prima instanță, interesele inculpatului Titica Mihai, au fost reprezentate de către avocatul Tăut Ion (f. d. 71, vol. I), ultimul declarând apel în numele inculpatului (f. d. 229 – 230, vol. I), iar în cadrul judecării cauzei penal în instanța de apel, inculpatul și-a ales un alt avocat, și anume pe Stoianova Olga, fapt confirmat prin mandatul anexat la materialele dosarului (f. d. 241, vol. I), însă recursul ordinar este declarat de către avocatul Crasnostan Andrei, care nu a participat în cauza dedusă judecării la etapele anterior recursului, iar mandatul anexat (f. d. 3, vol. II), nu este întocmit conform legislației în vigoare, lipsind numele, prenumele și semnătura inculpatului.

Ținând cont de cele enunțate, Colegiul penal conchide, că recursul ordinar declarat de avocatul Crasnostan Andrei în numele inculpatului Titica Mihai

urmează a fi declarat inadmisibil, deoarece nu corespunde cerințelor de formă și conținut.

9. În conformitate cu prevederile art. 432 alin. (2) pct. 1) Cod de procedură penală, Colegiul penal,

DECIDE:

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de avocatul Crasnostan Andrei în numele inculpatului Titica Mihai, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 02 octombrie 2018, în cauza penală în privința lui **Titica Mihai XXXXX**, fiindcă nu îndeplinește cerințele de formă și conținut.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la **18 aprilie 2019**.

Președinte

Timofti Vladimir

Judecători

Toma Nadejda

Boico Victor